MIELIPIDE

Suomessa teollisuudella on käytössään Euroopan puhtain ja halvin raaka-aine, eikö sen silloin pitäisi olla vientimenestys? **HEIKKI PELTOLA LUKIJALTA-PALSTALLA**

LUKIJALTA

Ruuan hinnan jakautumisessa iso vinouma

Lähetin pari viikkoa sitten viestin SOK:n päivittäistavarakaupan johtajalle Jukka Ojapellolle. Vastausta en ole saanut. Toivon, että hän voisi vastata viestiini tämän lehden välityksellä.

Me tuottajaportaassa olemme sitä mieltä, että kauppaketjut ahneudellaan kuihduttavat kotimaisen maatalouden. Koko 2000-luvun kaupan prosentuaalinen osuus ruokakorin hinnasta on kasvanut ja samalla tuottajan osuus on kaventunut. Näyttää siltä, että suuri osa tuotoista valuu keskittyneen kaupan, etenkin keskusliikkeiden taskuun.

Koko ajan syntyy uusia kauppoja ja ostoskeskittymiä, joihin voitot suunnataan. Nyt uusin buumi on investoida Venäjälle. Samalla kotimaisen tuottajan tilipussi kapenee: tuotantokustannukset nousevat huimasti ja tuottajahinta pysyy ennallaan.

Maatiloilla rakennukset rapistuvat ja konekanta vanhenee, kun ei ole varaa investoida. Monilla tiloilla jopa laskut jäävät tätä nykyä maksamatta. Varsinkin kotieläintiloilla on tällä hetkellä erittäin vaikeaa. Tuottajalle kuuluu oikeudenmukainen osuus tuotteen hinnasta.

Kaupan keskusliike rahastaa tuottajan ja kauppiaan välissä. Tuntuu, että kauppa ei näe kotimaisen ruuan merkitystä. Ruokaketjussa on yli 300 000 työpaikkaa. Jos kotimainen tuotanto loppuu, 180 000 työpaikkaa menetetään saman tien.

Nyt ruokakaupan on mentävä itseensä: Haluatteko jatkossa suomalaista ruokaa? Jos haluatte, tuottajan riistämisen on loputtava. Kansantaloudella ei ole varaa ajaa kotimaista tuotantoa alas. Jos kotimainen tuotanto loppuu, rahat ulkomaisen ruuan ostamiseen täytyy saada jostakin muusta elinkeinotoiminnasta ja lisäksi on elätettävä suuri joukko työttömiä.

Voitteko kertoa, mistä elinkeinotoiminnasta teidän mielestänne rahat taotaan? Ja vielä tällaisena aikana, kun teollisuutta koko ajan viedään ulkomaille.

Kaupoilla ei näytä olevan lainkaan yhteiskuntavastuuta. Keskusliikkeet toimivat kasvottomien pörssiomistajien voitontavoittelun välikappaleena. Siinä pieni tuottaja ja kuluttaja jäävät jalkoihin. Suomalaisen maidon tuottajana voin kertoa, ettei näin voi enää jatkua. Joku oikeudenmukaisuus täytyy kaupassakin olla. En tarvitse mitään kauniita sanoja, vaan oikeita tekoja.

Älkää kaupan portaassa viitsikö puhua ruuan hinnan noususta, vaan myöntäkää, että 2000-luvulla on tapahtunut suuri vinoutuma ruuan hinnan jakautumisessa. Älkää viitsikö puhua kustannusten noususta samalla, kun koko ajan syntyy uusia kauppakeskittymiä.

Me täällä tuottajaportaassa tiedämme paljonkin kustannusnoususta ja siitä, ettemme ole saaneet siirrettyä kustannusnousua tuotteen hintaan.

Seija Kairinen
maitotilan emäntä
Masku

Kaupan prosentuaalinen osuus ruokakorin hinnasta on kasvanut koko 2000-luvun. Samalla tuottajan osuus on kaventunut, Seija Kairinen kirjoittaa.

Ota kantaa tekstiviestillä

Vaaleista

Kokoomus ei voittanut. Suurin osa äänesti muuta kuin kokoomusta, keskustalla eniten valtuutettuja.
Kokoomus sumuttaa

Hyvin kirjoitettu Kari Partanen. Väitän silti, että kokoomuksen toimistossa oltaisiin huolestuneempia, jos äänestysprosentti olisi 85.
Ei nimimerkkiä

Nettiäänestyksellä saadaan äänestysprosentti heti yli 80 prosentin. On jo kaksi sukupolvea, joille lyijykynällä pahviin piirtäminen on historiaa.
Vaalit kaikille

Katajamäki oikeassa. Kunnanosavaltuutettu päättää lähinnä kittaamansa kahvin määrästä.
Ei nimimerkkiä

Neuvoja

Suomi on siirtynyt jälleen Brezhnevin aikaan. KHO kysyy neuvoja EU:lta. **Eurostoliitto**

Makuupaikoista

Koska lehmät muka makaa kaikki yhtäaikaa. Tietämättömät kantelupukit ärsyttävät.
Ei nimimerkkiä

Islantiin

Valvontakone tunnistaa, valokuvaa ja saattaa vieraan koneen Islannin ilmatilasta. Ei siinä aseilla roiskita. **Ei vaaraa**

Atria plussalle

Muhkea miljoonasaalis revittiin suomalaisen sikatalousyrittäjän selkänahasta, taas on komia maksaa optioita ja osinkoja. **Tuottaja**

Vaara vaanii

Moniosaaja, kuvataiteilija Tuula Ylivinkka ja sähkömoottorisaha. Ei alkeellisimpiakaan suojavarusteita.
Arvosta terveyttäsi

VIERASKOLUMNI

Kirkko edellä

Kataisen hallitus ei saanut kuntakarttaa piirrettyä ennen vaaleja. Ei tullut sote-esitystäkään. Sen sijaan sisäisiä paineita taisi vaalikampanjoinnin jäljiltä jäädä hallitukseen kosolti. Valtion velkataakka kasvaa, kunnat seuraavat tuntumassa. Tämän vuoden yhteisöveroilla ei tulla yhteiskunnan turvaverkkoa kutomaan.

Kun poliittisilta päättäjiltä puuttuu ryhtiä ja uskallusta tarttua härkää sarvista, löytyykin johtajuutta aivan toiselta suunnalta. Kirkkoa on pidetty hitaana uudistujana. Esimerkiksi naispappeuden hyväksyminen otti kymmeniä vuosia.

Nyt on meininki muuttunut. Poliitikkojen jahkailu kuntarakenteesta on laittanut evankelis-luterilaisen kirkon tekemään reipasta tarkastelua kirkon ja seurakuntien tulevaisuudesta. Pari viikkoa sitten julkaistu ehdotus uudenlaisista seurakuntayhtymistä on tuoreeltaan kirkolliskokouksen käsittelyssä.

Raportti on nimeltään Uusi seurakuntayhtymä 2015. Vuosiluku kertoo, että uudistuksella on kiire.

Uusi seurakuntayhtymä poikkeaa seurakunnissa lausunnolla käydystä hiippakunta- ja rovastikuntamallista siinä, että nykyiset seurakunnat jäävät henkiin toiminnallisina yhteisöinä. Kuntalakien ja kirkkolain yhteys puretaan ja seurakuntien rajat eivät kulje jatkossa kuntarajojen mukaan.

Siinä missä maan hallitus on valmis listimään pienet kotikunnat, näkee kirkko, että seurakunnat ovat ennen muuta paikallisten ihmisten yhteisö.

Seurakuntayhtymä on monelle pienelle seurakunnalle suuri mahdollisuus toteuttaa sille kuuluvaa tehtävää. Seurakuntien varat, velat ja hallinto siirtyvät yhtymän hoitoon. Yhtymä järjestää tarpeellisen henkilökunnan seurakunnan palvelukseen.

Suomessa on sata yksipappista seurakuntaa. Tämä tarkoittaa sitä, että seurakunnan ainoan teologin työpanoksesta menee paljon hallintoon ja muun muassa lomien ja vapaapäivien sijaisten etsiskelyyn.

Nykyiset rovastikunnat eivät käytännön järjestelyihin juuri tukea tuo. Uusi järjestys tekee lääninrovasteista yhtymän johtajia, joiden toimenkuvaan kuuluu seurakuntien työvoimasta huolehtiminen.

Uusi seurakuntayhtymä saa kentällä varmasti kritiikkiä, mutta luulen, että kotiseurakunnan säilyminen nimenä luo turvallisuutta ja luottamusta tulevaisuuteen.

Monen seurakunnan talous on tiukilla. Omaisuutta on jouduttu myymään verotulojen pienentyessä. Monissa seurakunnissa on ollut haaste pitää yllä seurakuntalaisten odottamaa toimintaa. Verotulojen supistuessa toimintaa on supistettava ja kiinteistömassaa pienennettävä.

Jos omasta seurakunnasta ei löydy muutoshalukkuutta ja tahtoa rakenteellisiin uudistuksiin, niin yhtymästä voi löytyä tähänkin apua.

Uusi seurakuntayhtymä 2015 -esitys on saanut julkisuudessa varovaisen myönteistä palautetta.

Pienen seurakunnan luottamushenkilönä olen pitkään seurannut seurakunnan työntekijöiden työtä ja heidän jaksamistaan vaativassa työssään. Seurakuntien väki ei keiku palkoillaan verotilastojen kärjessä, pikemminkin päinvastoin.

Jäsenkunnan väheneminen aiheuttaa koko ajan painetta työntekijöiden määrän vähentämiseksi, vaikka yhteiskunnan tila vaatisi toisenlaisia toimia. Kun yhteiskunnan turvaverkot paukkuvat rikki, jää seurakunnille yhä enemmän tehtävää tukea heikompiosaisia lähimmäisiämme.

Jotta seurakunnan tärkein tehtävä, sanan julistaminen ja vastuun kantaminen kanssaeläjistämme toteutuisi, on talouden kovat lainalaisuudet tunnistettava. Tähän seurakuntien uudenlainen yhteistyö saattaa antaa eväitä.

Luulen, että seurakuntayhtymämalli toteutuu hyvinkin nopeasti ja laajasti ja pienetkin seurakunnat saavat jatkaa työtään.

Kirkko on tulevaisuuden pohdinnoissaan oikealla tiellä. Kunpa nämä fantastiset poliitikkomme osaisivat lukea yhteiskunnan muutosta oikealla tavalla rustatessaan kuntakarttoja ja sosiaali- ja terveyspalveluita uuteen asentoon, myös maaseudun ihmisten tarpeita ymmärtäen.

TIMO KÄSSI
on talonpoika Uuraisilta.

timok@elisanet.fi

Lihakriisi ohi

Onnittelut kaikille lihakriisikokoukseen osallistuneille, kokous tuotti tulosta, ainakin Atria on saanut taloutensa kuntoon. ”Tasapaino löytyi lihamarkkinoilla”, otsikoi Ilkka 2.11. Ja se näkyy Atrian tuloksessa myyntihintojen nousuna, liikevoitto kaksinkertaistui viime vuodesta.

Myös kauppa on saanut korotukset läpi. Suomi on Euroopan kärjessä ruokakorin hinnannousussa.

Samaan aikaan toisaalla (MT 29.11. markkinakatsaus) ”Suomessa naudanlihan hinnat laskivat pienen nousun jälkeen.Vasikkamarkkinat ovat ruuhkautumassa. Tuotannon huono kannattavuus ei innosta kasvatukseen. Näyttää siltä että naudanlihan hinta muualla on noussut pysyvästi uudelle tasolle. Nousseita kustannuksia on saatu siirrettyä hintoihin jotta tuotantomotivaatio säilyy”.

Suomi pitää perää kaikissa lihaluokissa. Joissakin tapauksissa kilohintaero on jo yli euron.

Keväällä lihakriisikokouksessa teurastamon edustajat valittelivat pitkiä sopimuksia kaupan kanssa ja hintaa ei voida näin ollen nostaa. Nyt lehtitietojen mukaan kaupalta saadut hinnat ovat tuntuvasti nousseet, mutta tuottajahinnat laskevat. Muuhun Eurooppaan nähden hintaero on revennyt käsittämättömäksi.

Kuinka voi olla mahdollista että Suomeen tuodaan halpaa ulkomaista lihaa. Suomessa teollisuudella on käytössään Euroopan puhtain ja halvin raaka-aine, eikö sen silloin pitäisi olla vientimenestys?

Atrialla kaupalta saadut hinnankorotukset ovat menneet ilmeisesti ulkomaantoimintojen tappioitten paikkaamiseen ja johdon tulospalkkiojärjestelmän suunnittelemiseen.

Lihakriisikokouksen jälkeen ainut positiivinen signaali tuli Herr Snellmannilta. Snellman lupasi nostaa sianlihan hintaa 10 senttiä ja toivoi muita toimijoita mukaan. Se oli hatunnoston arvoinen teko.

Muitten toimijoitten vastaus: Atrialta sanottiin, että he tietävät tuottajien tuskan, siinä kaikki. HK Scan ja Saarioinen katsoivat parhaaksi olla tuppisuita.

Kaupalta saadut hinnat ovat nousseet, se on tosiasia, mutta tuottajahinnat vain laskevat. Ei voi kuin ihmetellä tätä ahneuden määrää. En aio sanoa että nyt on viimeinen hetki korottaa tuottajahintoja, tai muuten... se hetki on mennyt aikoja sitten.

On sanottu että EU lopettaa Suomesta maatalouden, ei lopeta. On jääkylmä totuus että sen lopettavat suomalaiset ihan itse.

Heikki Peltola
Lapua

Turkistarhauskiellolle on laaja tuki

Maaseudun Tulevaisuuden pääkirjoituksessa 29.10. yritettiin vähätellä Suomen ensimmäisen kansalaisaloitteen allekirjoittajien aktiivisuutta sekä aloitteen menestystä.

Aloitteeseen kerätyt nimet, nyt jo lähes 60 000 kappaletta, on kerätty aktiivisten vapaaehtoisten toimesta siellä, missä kansalaiset liikkuvat. Sosiaalisen median maailmassa kantaansa voi ilmaista helposti ”tykkäämällä” asioista yhdellä klikkauksella.

Mikäli sähköinen allekirjoitus olisi ollut toiminnassa jo aloitteen alkumetreillä, allekirjoittaneita olisi taatusti kymmeniä, ellei satoja tuhansia enemmän.

On merkittävää ja kunnioitettavaa, että aloitteen tueksi on saatu paitsi kelissä kuin kelissä allekirjoituksia kerääviä vapaaehtoisia, myös kymmeniä tuhansia kansalaisia, jotka pysähtyvät kuuntelemaan, pohtimaan ja keskustelemaan turkistarhauksen eettisyydestä sekä täyttämään paperilomakkeen kantansa ilmaisemiseksi.

Se, että yli 50 000 paperille laitettua allekirjoitusta olisi saatu kasaan ”nihkeästi”, halventaa sekä nimiä keränneiden sekä paperille allekirjoituksella kantansa ilmaisseiden kansalaisten vahvaa näkemystä siitä, että turkistarhauksen lopettamiseen tähtäävä aloite ansaitsee paikkansa eduskunnan käsittelyssä. Turkistarhauksen kiellolle on laaja suomalaisten tuki.

Mikään muu taho tai asia ei ole vielä saanut kansalaisia aktivoitua ruohonjuuritasolla samassa mittakaavassa.

On helppoa vaatia, että puolessa vuodessa allekirjoituksia olisi pitänyt tulla huomattavasti enemmän. Mutta helppoa sähköistä allekirjoitusmahdollisuutta ei ollut. Tehkää muut sama perässä!

Helinä Ylisirniö
toiminnanjohtaja
SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto

Nyt on mökit halpoja

Sille Talvivuaroo kevväällä kehuneelle Juntuselle Tuusulaan vuan tiioks tiältä Savosta. Nyt on mökit halapoja Talavivuaran lähellä. Veet kirkkaeta. Nuapurmökkiläesistä tae kalastajistakaa ee ennee mittään haettoo.

Lehmättii on rannoelta poes kielletty. Uimaankaa ee tarvihe männä ja rantasaanannii voep huoleta tehä talaven polttopuiks.

Tuossa vuan mietin meenooko se Juntunen tulevaesuuvessa syyvä suomalaesen lehmän maetoo ja viäntee ruisleevän syrjee?

Taetaa olla makkeempoo se yellowcake raha ja ulukomuan eväs, sinne etelän herroelle.

Kaivos naapurissa

Lukijalta-osasto

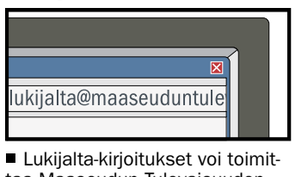

■ Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.

■ Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki.
■ Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717.
Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”.
■ Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*

HUIDUNPERÄ

Maidontuotannon komea historia

Kymmenen vuotta sitten, marraskuun kuudentena 2002, olivat tässä otsikkona sanat Tervetuloa, maidon kunnianpalauttajat!

Oli tapahtunut suuria: 1960-luvun valtakunnallinen ongelma eli voin ja maidon tuomitseminen kansakunnan terveydelle vaaralliseksi ravinnoksi oli silloin ohitettu.

Pienviljelmävaltaisen maatalouden runsas tuotanto oli saanut maaseutuun kriittisesti suhtautuneet poliittiset tahot tuomitsemaan maidontuotantomme. Jopa ravitsemustutkijamme tulivat antaneeksi voinvastaisella sanomallaan heille tehokkaat aseet käyttöön.

Teollisuus ja muut elinkeinot eivät vielä pystyneet riittävästi tarjoamaan väestölle vaihtoehtoja.

Voimakkaasti maitotuotteiden vastaista sanomaa julisti televisio. Ohjelmassaan se esitteli voipaketin ruumisarkun päällä. Voin tilalle suositeltiin margariinirasvoja. Maitopakkausta televisio esitteli ihmisen pääkallon vierellä. Maitotuotteet tuomittiin valkoiseksi myrkyksi, sydänkuolemien aiheuttajiksi. Lehmät todettiin petoeläimiksi.

Laaja, pienviljelmävaltainen maatalousväestömme sai silloin välttämättömän toimeentulonsa lypsykarjaa hoitamalla.

Pohjois-Karjalassa sai alkunsa 1960-luvulla kova maidonvastainen kampanja pienviljelijäväestöämme kohtaan. Ainoa toimeentulon vaihtoehto tälle väestölle olivat kuitenkin miesväen metsätyöurakat.

Ajan mittaan voi- ja maitosota lopulta lientyi. Tänään elintarvikemyymälöiden maitotuotteiden osasto edustautuu laajalla ja erityisen monipuolisella valikoimallaan. Yleinen mielipide kautta maan suhtautuu siihen nyt myönteisesti.

» Pienviljely on maastamme tyystin hävinnyt ja maitotilojen määrä supistunut.

Toisaalta pienviljely on maastamme tyystin hävinnyt ja maitotilojen määrä supistunut.

Luvut puhuvat: Vuonna 1965 meillä oli maidonlähettäjiä 240 000 ja lehmiä 1 116 000. Keskimääräinen lehmämäärä tilaa kohti oli viisi.

Yksin ensimmäisellä viisivuotiskaudella 1965–1970 maidonlähettäjien määrä maitosodan seurauksena väheni 50 000:lla.

Vuonna 2000 heitä oli enää vajaa kymmenys eli 22 000, ja lehmänmäärä oli supistunut kolmannekseen.

Nyt maidonlähettäjiä on 10 000. Maitomäärä ei ole oleellisesti vähentynyt.

Maidon keskituotos oli 1960-luvulla lähes 3 200 litraa. Vuonna 2002 se oli noussut lähes 7 000 litraan.

Vuonna 2002 ilmestyi Jokioisissa toimivan Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toimesta julkaisu Lehmäkulttuuri ja sen tulevaisuus.

Se oli laadittu tieteellisin ambitioin mutta oli elävää tekstiä. Oli kulunut neljä vuosikymmentä maito- ja voisodasta. Lehmästä ja maidosta oli taas tullut yhteiskunnan hyväntekijöitä.

Molemmat paljastuvat tässä julkaisussa ihmiskunnan kulttuurihistorian merkittäviksi tukijoiksi. Teos ensinnäkin toteaa, että lehmä kesytettiin jo 8 000–10 000 vuotta sitten. Suomessa lehmä on tunnettu 3 000 vuotta.

Teoksen synnystä saadaan kiittää alan silloista merkittävää tutkijaa, professori Kalle Maijalaa. Hänen 75-vuotispäivänsä juhlaseminaarin esitelmät ilmestyivät siten yhtenäisenä julkaisuna.

Kirjoittajina olivat professorin lisäksi kotieläintalouden ja ravitsemustutkimuksemme edustajat.

Professori Maijalan elämäntyö maan johtavana kotieläinjalostustutkijana on ollut poikkeuksellisen laaja. Ura käsitti professuurit Helsingin yliopistossa ja Suomen akatemiassa, lukuisat puheenjohtajuudet alan pohjoismaisissa ja kansainvälisissä elimissä FAO:ta ja EU:n komissiota myöten.

Kirjallinen tuotantonsa käsittää 480 tutkimusta kotieläinten jalostuksen ja maatalouden alalta.

Juhlajulkaisussa Juha Kantanen selvitti, miten tutkimus naudan vuosituhantisesta kehityksestä kotieläimeksi syventyi ja täsmentyi.

Esko Poutiainen kuvasi karjanhoidon ja ruokinnan kehitysvaiheita, Hannu Huvinen taas, miten maitotaloudesta tuli maataloutemme päätuotantomuoto.

Professori Maijala kirjoitti lehmän merkityksestä kansantaloudessa, ravitsemuksessa ja luonnonvarojen käytössä.

Mikko Griinari puolestaan selvitti maidon CLA:n kykyä ratkaista rasvaongelma.

Tutkimus herätti suurta kansainvälistä huomiota myös taloudellisista syistä.

Kirjoittajan mukaan margariinien kolesterolipitoisuutta alentava vaikutus suhteessa voihin on kiistaton, mutta ”voinsyönnin yhteyttä sydäntaudin vaaraan ei missään ole osoitettu”.

Esko Poutiainen kuvasi maitotaloutemme kehitystä sadan vuoden ajalta Suomen saavuttaessa alalla kansainvälisen huipputason.

Todettiin sekin, että nykyongelmia on alalle aiheuttamat EU.

Huidunperällä katsoimme juhlajulkaisun kuuluvan karjatilojen peruskirjallisuuteen. Karjan parissa ahertaville se on terveen itsetunnon aiheellinen ylläpitäjä!

Silloin juhlittiin 75-vuotiasta professori Kalle Maijalaa.

Nyt on meneillään 85. juhlavuotensa. Parhaat onnittelut harvinaisen pitkän ja arvokkaan elämäntyön miehelle maamme maitotilallisilta!

HEIKINTYTÄR